

Sygn. akt I CSK 2851/22

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
przeciwko Gminie Miastu Szczecin
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 października 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 8 października 2021 r., sygn. akt I AGa 58/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700
(dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 października 2021 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie orzekając na skutek apelacji powoda P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 25 marca 2021 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanej Gminy Miasta Szczecin na rzecz powoda kwotę 67 395,96 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo i apelację oraz orzekł o kosztach postępowania za obie instancje.

U podstaw rozstrzygnięcia legło stwierdzenie, że pozwana, jako inwestor ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 647¹ § 1 k.c. za wynagrodzenie podwykonawcy nie uregulowane przez generalnego wykonawcę, nie zgłosiła bowiem skutecznie w terminie sprzeciwu przeciwko dopuszczeniu powoda jako podwykonawcy w zakresie powierzonych mu robót, a podjęte przez nią czynności wskazują, że zmierzała do uzyskania wpływu na treść umowy podwykonawczej. Ponadto pozwana ponosi solidarną odpowiedzialność także w zakresie kwot zatrzymanych przez generalnego wykonawcę tytułem zabezpieczenia należytego wykonania robót. W okolicznościach sprawy nie utraciły one bowiem charakteru wynagrodzenia, a przesunięty został jedynie termin jego wymagalności, w takim zakresie w jakim nie zaszły podstawy do skorzystania przez generalnego wykonawcę z zabezpieczenia.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwaną.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Jej zdaniem w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do pytania „czy odwołanie się (bez przytoczenia treści, do której dany podmiot się odwołuje) w projekcie umowy podwykonawczej przedstawionej w zgłoszeniu podwykonawcy inwestorowi do innego dokumentu, w którym wskazano zakres prac podwykonawcy, stanowi zgłoszenie szczegółowego przedmiotu robót w ramach procedury z art. 647¹ § 1 k.c.?”.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca wskazała, że kwestia ta stanowiła o istocie rozstrzygnięcia, skoro miała świadczyć o szczegółowości pierwotnego zgłoszenia powoda jako podwykonawcy inwestorowi (pозwanej), a tym samym o skuteczności zgłoszenia podwykonawcy.

Ponadto, zdaniem skarżącej istnieje także potrzeba wykładni art. 647¹ § 1 k.c. budzącego poważne wątpliwości, które zostaną przedstawione w uzasadnieniu skargi.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca stwierdziła, że potrzeba wykładni wynika z faktu, że Sąd drugiej instancji wskazał na możliwość przeprowadzenia wykładni rozszerzającej, zakładającej faktycznie

sytuację na zasadzie *a contrario* wobec tej, na którą wprost wskazuje art. 647¹ § 1 k.c. - a jednocześnie stanowisko Sądu Najwyższego w tym zakresie jest takie, że przepis ten powinien być interpretowany ściśle. Konieczne jest zatem zajęcie stanowiska przez Sąd rozpatrujący skargę kasacyjną, czy możliwa jest wykładnia rozszerzająca na takiej zasadzie, jakiej dokonał Sąd drugiej instancji.

Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego

orzeczenia (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Oparcie natomiast wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć.

Zagadnienie prawne i wątpliwości wykładnicze sformułowane przez skarżącą nie odpowiadają żadnej z dwóch wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przede wszystkim nie mają charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego. Ich ujęcie – ograniczone do przedstawienia własnego poglądu w opozycji do stanowiska prawnego Sądu drugiej instancji – wskazuje na odniesienie ich do okoliczności konkretnej sprawy i dążenie do uzyskania tą drogą poglądu, który miałby służyć jej rozstrzygnięciu, nie zaś na istnienie w tym zakresie ogólnego problemu związanego z wykładnią prawa.

Ponadto pozwana w lakonicznym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania ograniczyła się do sformułowania pytań, nie przeprowadzając żadnego pogłębionego wywodu prawnego z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła swoich wątpliwości dla wykazania, że stanowią one istotne zagadnienie prawne i wywołują wątpliwości wykładnicze. Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, niepubl. i z 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, niepubl.). Zaznaczenia przy tym wymaga, że Sąd Najwyższy badając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie może poszukiwać jego uzasadnienia w innych elementach kreatywnych skargi, a badanie podstaw skargi na etapie przedsądu jest niedopuszczalne (zob.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz.

52; z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl.; i z 15 marca 2019 r., IV CSK 376/18, niepubl.).

Kwestia czy zgłoszenie przedmiotu robót wykonywanych przez podwykonawcę w okolicznościach sprawy spełniało wymogi uzasadniające przyjęcie solidarnej odpowiedzialności inwestora na podstawie art. 647¹ § 1 k.c. nie stanowi nowego, dotąd nie rozstrzygniętego problemu wykładniczego, lecz wiąże się z oceną prawidłowości zastosowania przez Sąd Apelacyjny prawa materialnego, w wiążącym Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym stanie faktycznym sprawy (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.).

Bogactwo stanów faktycznych, implikujące niuansowanie oceny prawnej w zakresie spełnienia wymogów prawidłowego zgłoszenia podwykonawcy na tle regulacji art. 647¹ § 1 k.c., w tego rodzaju sprawach przez sądy powszechne, nie stanowi problemu prawnego powstałego na tle konkretnych przepisów prawa, których rozstrzygnięcie niezbędne dla sprawy, stwarza realne i poważne trudności, przekraczające poziom występujący zwykle w przypadku każdego procesu decyzyjnego sądu orzekającego w konkretnej sprawie.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015, poz. 1800, ze zm.).

[as]